

О. Ю. Колеснік

студ. IV курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І.І.Мечникова

спеціальність «Право»

Науковий керівник: д.ю.н., проф. А. В. Смітюх

ЩОДО ВИКЛЮЧЕННЯ НЕДОБРОСОВІСНОГО УЧАСНИКА ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Стаття 64 Закону України «Про господарські товариства» передбачала можливість виключення недобросовісного учасника з товариства з обмеженою відповідальністю за рішенням загальних зборів, а саме: «учасника ..., який систематично не виконує або неналежним чином виконує обов'язки, або

перешкоджає своїми діями досягненню цілей товариства» [1, ст. 64]. Проте на практиці інститут виключення учасника через його недобросовісність створив перспективне поле для зловживання корпоративними правами та корпоративних конфліктів, у зв'язку з чим законодавець, приймаючи Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 № 2275-VIII усунув можливість виключення учасника з мотивів його недобросовісності [2].

Проте, це не вирішує проблему, оскільки відтепер учасники товариства з обмеженою відповідальністю не можуть позбутися учасника, який насправді може діяти проти інтересів товариства. Видається, що інститут виключення недобросовісного учасника може мати свою практичну цінність лише в тому випадку, якщо підстави виключення учасника буде деталізовано, з максимальним обмеженням можливостей зловживання цим правом іншими учасниками. Закріплення основного законодавчо встановленого переліку дій та надання товариству можливості зазначати додаткові «недобросовісні» дії, вчинення яких є підставою для виключення учасника, з однієї сторони захищало би товариства від тих учасників, які негативно впливають на діяльність товариства, а з іншої не дозволяло б використовувати відповідну норму для вирішення особистих конфліктів.

Видається, що оптимальною в сьогоденних реаліях може бути концепція, відповідно до якої законодавець закріпить перелік дій учасника, які за загальним правилом будуть розумітися, як такі, що суперечать інтересам товариства та будуть підставою для виключення учасника. Це може бути, наприклад систематичне (більше 3-х разів) нез'явлення без поважних причин на загальні збори для вирішення питань, рішення з яких приймаються одностайно, або, якщо частка учасника перевищує 25% – то і кваліфікованою більшістю. Крім того доцільно надати учасникам можливість закріплювати безпосередньо у статуті перелік конкретних дій учасника, що можуть суперечити інтересам товариства і складатимуть підставу для виключення учасника. Відповідне рішення має закріплюватись у статуті товариства з обмеженою відповідальністю під час установчих зборів, без права зміни чи доповнення у майбутньому. При цьому, гарантією незловживання цим правом повинно бути обов'язкове одностайне прийняття рішення щодо виключення учасника всіма учасниками (крім учасника, щодо якого приймається відповідне рішення). Тобто, умови виключення учасника мають окреслюватися завчасно, до початку діяльності товариства. В результаті, кожна особа буде розуміти усі ризики здійснення чітко окреслених «недобросовісних» дій за законом та відповідно до

статуту товариства, що у свою чергу призведе якщо не до повної відсутності, то як мінімум до зменшення конфліктних ситуацій та позовів до суду щодо неналежного обґрунтування підстав виключення учасника.

Отже, найкращою гарантією захисту прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю від «шкідливих» осіб є залишення можливості виключення «недобросовісного» учасника, проте з дуже чіткими рамками, які б обмежували можливість зловживання інститутом виключення.

Список використаної літератури

1. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 27.10.2019).
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 24.10.2019).